

25η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 – 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

(ΔΙΑΚΟΣΙΟΣΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ)

«Προς τον γενναιότατο αδελφό Κολοκοτρώνη στις 12 Αυγ. 1826 Στρατηγέ αδελφέ! Ημείς ενώθημεν και η ένωσίς μας θε να είναι παντοτινή. Πρέπει όμως να δείξουμε εις τους Έλληνες, και στους ξένους, ότι σκοπός της ενώσεώς μας είναι το κοινόν της πατρίδος όφελος ...»,
(Από τον Γεώργιο Καραϊσκάκη/12 Αυγ. 1826)

«Είχαμεν μεγάλην ομόνοιαν και ετρέχαμεν σύμφωνοι. ... Και αν αυτή η ομόνοια βαστούσε ακόμη δύο χρόνους, ηθέλαμε κυριεύει και την Μακεδονία και ίσως εφθάναμε και έως την Κωνσταντινούπολη. ...»
(Λόγος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στην Πνύκα/7 Οκτ. 1838).

Την 25η παρελθόντος μηνός Μαρτίου συμπληρώθηκαν δύο αιώνες από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Την ίδια ημερομηνία το 1921, ο εορτασμός της 100ετηρίδος της Επανάστασης αναβλήθηκε λόγω της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Σήμερα, διακόσια χρόνια από την παλιγγενεσία των Ελλήνων, εορτάζουμε εμείς οι απανταχού Έλληνες, τα διακοσιοστά γενέθλια της αναγέννησης του Ελληνικού Κράτους. Ο εορτασμός θα διαρκέσει και θα συντηρηθεί καθ' όλη την διάρκεια του εορταστικού έτους 2021. Ασφαλώς πιο εντυπωσιακός, πιο παραστατικός, πιο μεγαλειώδης και πλούσιος σε συμβολισμούς και εκδηλώσεις είχε σχεδιασθεί ο εορτασμός. Η τραγωδία της πανδημίας του covid-19 που, ένα χρόνο τώρα, ταλανίζει τον Κόσμο, περιόρισε μεν τον αριθμό και την έκταση των εκδηλώσεων, όμως δεν έσβησε το κερί των γενεθλίων, δεν στέρησε τη λάμψη των δημοσίων εορτασμών, την ευκαιρία μιας νέας πιο ερευνητικής ματιάς και πιο καθαρής αντικειμενικής κρίσης, στο σημαντικότερο ιστορικό γεγονός του νέου Ελληνικού Κράτους. Βέβαια δεν έλειψαν, δυστυχώς, και οι ενέργειες των γνωστών “καλοθελητών” που αρέσκονται να κρίνουν το Χθες με την ασφάλεια του Σήμερα και να συντηρούν την διαχρονική κατάρα της φυλής μας, την ενδημική και ανίατη αρρώστια που είναι η Διχόνοια.

Η Ελληνική Επανάσταση αποτελεί ένα συναρπαστικό γεγονός που συγκίνησε πολλούς άλλους λαούς και δημιούργησε ένα ισχυρό ρεύμα συμπαθείας του αγώνα των Ελλήνων στην κοινή γνώμη της Ευρώπης και της Αμερικής. Αυτό το ρεύμα, συνειρμικά παρασυρμένο από την γλώσσα, την ιστορία, τον πολιτισμό και τις αξίες του Ελληνισμού, συγκινησιακά συγκλονισμένο από τον ηρωισμό και τις θυσίες των εξεγερθέντων Ελλήνων, αυτοονομάσθηκε «φιλελληνικό» και οι ακολουθούντες αυτό, «φιλέλληνες». Κανείς δεν διανοήθηκε να τους χαρακτηρίσει ή να τους καταχωρίσει στην Ιστορία ως “φιλωρωμιούς”, ή “φιλογραικούς”. Αυτό το φιλελληνικό ρεύμα υπήρξε η γενεσιουργός αιτία που οδήγησε τις Ηγεσίες των Μεγάλων δυνάμεων της εποχής να ιδούν με ένα άλλο βλέμμα, διαφορετικό του επικρατούντος στην τότε Ευρώπη του 19ου αιώνα Μετερνίχειου δόγμα-

τος¹, της δια τηρήσεως της ισορροπίας του συστήματος των Αυτοκρατοριών, και της καταπνίξεως και καταστολής της όποιας εκδηλώσεως φιλελευθερισμού και κάθε προσπάθειας εξεγέρσεως των Λαών. Με ενέργειες ουσιαστικές και συμβολικές, στα πλαίσια των συγκυριακών συμφερόντων τους, (γεωπολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών), υποστήριξαν το φιλελληνικό ρεύμα και διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην αναγέννηση αλλά και στη διαδρομή του Ελληνικού Κράτους.

Για τους Έλληνες, η Επανάσταση αποκατέστησε την συνέχεια της Αρχαίας Ελλάδος μέσω του Βυζαντίου, με την Νέα Ελλάδα και ανέστησε τους “Ρωμιούς” - “Γραικούς”, σε Έλληνες. Στόχος των επαναστατών ήταν η απελευθέρωση από τους Τούρκους. Όραμά τους η ανασύσταση της Ελληνικής Αυτοκρατορίας της Χριστιανικής Ανατολής. Αυτό το όραμα που συντηρείτο επί 368 χρόνια “αδούλωτης” σκλαβιάς, (άσβηστο κεριό ελπίδας) στο μυαλό, στην ψυχή, στα όνειρα, στο υποσυνείδητο του ραγιά, με την Ιστορία, την Γλώσσα, την Πίστη, στο Κρυφό Σχολείο, στις ιστορίες, στις παραδόσεις, στα έθιμα από τον παππού και τη γιαγιά, στη λαϊκή μας ποίηση, στα τραγούδια, στους μύθους. (“ο μαρμαρωμένος βασιλιάς”, « σώπασε κυρά Δέσποιναπάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θα ναι », «ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για την απελευθέρωση της Ελλάδος ... »).

Όμως στους “πλειοδοτικούς διαγωνισμούς” συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων, καθόλου ή ελάχιστα λαμβάνονται υπόψη τα οράματα, οι προσδοκίες και οι αγώνες των αδυνάμων Λαών. Βασικό κριτήριο επιλογής, η διαχρονική Πλατωνική αλήθεια· «δια την των χρημάτων κτήση πάντες οι πόλεμοι γίνονται». **Ναι, ο κόσμος συγκινήθηκε**, μας αγάπησε μέσα από την δυστυχία μας. **Οι Ηγεσίες του όμως;** Ικανοί διπλωμάτες, αδίστακτοι ψυχροί υπολογιστές πολιτικοί των τριών Μεγάλων Δυνάμεων, εκμεταλλευόμενοι και τα σφάλματα των Ελλήνων, τον θλιβερό εμφύλιο πόλεμο που ξέσπασε μετά τις καταστροφικές επιδρομές των Τουρκοαιγυπτίων του Ιμπραήμ Πασά, αυτοανακηρύχθηκαν «Προστάτιδες Δυνάμεις». Με αφορμή ένα «ατυχές γεγονός»² κατέστρεψαν ολοσχερώς στο Ναυαρίνο τον Τουρκοαιγυπτιακό στόλο και ανάγκασαν τον Ιμπραήμ Πασά να εγκαταλείψει την Πελοπόννησο (1828) και να επιστρέψει στην Αίγυπτο.

Βεβαίως το “Ναυαρίνο” ήταν το αποφασιστικό γεγονός, το σωτήριο για την Επανάσταση. Επιτάχυνε τις εξελίξεις προς την κατεύθυνση της δημιουργίας του Ελληνικού Κράτους. Δεν ήταν όμως η “Ναυμαχία” στην καθοριστική σχεδίαση των Συμμάχων. **Το “Ναυαρίνο” το γέννησε** η Εξέγερση των “Ραγιάδων”, ο ηρωισμός και οι θυσίες τους, ο διεθνής θαυμασμός, η συγκίνηση και η πρωτοφανής διόγκωση του φιλελληνικού κινήματος. Ήταν η Χίος, τα Ψαρά το Σούλι, το Μεσολόγγι, τα Δερβενάκια, το Μανιάκι, η Αλαμάννα, Ήταν ο Κολοκοτρώνης, ο Καραϊσκάκης, ο Κανάρης, ο

¹ Κλέμενς Φον Μέττερνιχ (1773 – 1859). Αυστριακός διπλωμάτης και πολιτικός. Υπουργός Εξωτερικών (1809 – 1821) και Καγκελάριος (1821 – 1848) της Αυστρίας. Εχθρός του φιλελευθερισμού, αντιτιθέμενος στις εθνικιστικές εξεγέρσεις.

² «Ατυχές γεγονός» είχε χαρακτηρίσει την Ναυμαχία ο Βρετανός Αρχηγός Στρατού και Πρωθυπουργός Ουέλλινγκτον (1769 – 1852), τον απρόκλητο φόνο Άγγλου αξιωματικού από πυροβολισμό κάποιου Τούρκου, που προκάλεσε τη σύρραξη.

Μιαούλης, ο Υψηλάντης, η Μπουμπουλίνα, η Μαυρογένους, ο Παπαφλέσσας, ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄, ο Ρήγας, ο Μαυροκορδάτος, ο Κοραΐς Καποδίστριας, Ήταν η στάση ενός αποφασισμένου Λαού και η πορεία των γεγονότων, ο απόηχος των οποίων είχε καταλυτική επίδραση στον υπόλοιπο κόσμο και στο κίνημα του Φιλελληνισμού. Ίσως χωρίς το “Ναυαρίνο” η Επανάσταση να είχε καταπνιγεί στο χάος των τούρκικων βαρβαρισμών, της ανήθικης συμπεριφοράς των Προστάτιδων Δυνάμεων και της εκ τούτων αναζωπύρωσης του διχαστικού συνδρόμου της φυλής μας, της Διχόνοιας. Τρεις εμφύλιοι πόλεμοι (1823, 1824, 1827), δολοφονία του πρώτου κυβερνήτη του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους Ιωάννη Καποδίστρια (1832), Εθνικός Διχασμός, έδωσαν στις “Προστάτιδες Δυνάμεις” την αφορμή ασφυκτικού περιορισμού των ορίων του Νέου Κράτους (1830) και επιβολής ενός καθεστώτος εξάρτησης κατά τα συμφέροντά τους. Το φιλελεύθερο και δημοκρατικό πνεύμα της εθνικής μας επανάστασης, όπως εκφράσθηκε στο Σύμφωνο της Τροιζήνας (Γ΄ Εθνική Συνέλευση/1η Μαΐου 1827), νοθεύτηκε: Οι Δυνάμεις επέβαλαν την απόλυτη «ελέω Θεού μοναρχία», επέλεξαν - ερήμην των Ελλήνων - βασιλέα τον Όθωνα (1815 – 1867), ανήλικο δευτερότοκο υιό του βασιλέως της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α΄. Έτσι η πρώτη Ελληνική Δημοκρατία δεν επιβίωσε, με τον Λαό παραγκωνισμένο από την εξουσία.

Με την άφιξη του Όθωνος στο Ναύπλιο (25 Ιαν. 1833), την εξουσία ανέλαβε τριμελής αυταρχική Αντιβασιλεία Βαυαρών, μέχρι ενηλικιώσεως του Όθωνος και αναλήψεως από τον ίδιο, της διακυβερνήσεως της Χώρας (20 Μαΐου 1835). Έκτοτε στα 186 χρόνια που πέρασαν, η Ελλάδα ακολούθησε μία δύσκολη εξελικτική πορεία με εξάρσεις και υφέσεις, αποτέλεσμα πρωτίστως ιδικών μας σφαλμάτων και λανθασμένων επιλογών και δευτερευόντως της οιονεί “επιτροπείας” των “Προστάτιδων Δυνάμεων”, στα πλαίσια των διεθνών εξελίξεων, και των αδιάστακτων ανταγωνιστικών των, συμφερόντων: Κινήματα, Επαναστάσεις, Πόλεμοι, Εκστρατείες, Γενοκτονία, Προσφυγιά, Εμφύλιες συρράξεις, δύο καταστροφικοί Παγκόσμιοι Πόλεμοι, Αναθεωρήσεις Συνταγμάτων, χάραξαν την πορεία της Χώρας μας στον Παγκόσμιο ιστορικό Χάρτη. Την περίοδο της Απόλυτης Μοναρχίας (1833-1843) ακολούθησαν η Συνταγματική Μοναρχία (1843-1862), η Βασιλευσμένη Δημοκρατία (1862-1924), η Δεύτερη Δημοκρατία (1924-1935), η Ανώμαλη Περίοδος (1935-1951), η Σύγχρονη Περίοδος (1952-1974), η Τρίτη Δημοκρατία (1974). Στην εφετινή επέτειο, στον εορτασμό των διακοσίων χρόνων από την Επανάσταση του 1821, το διακοσιοστό κεράκι των γενεθλίων, το κεράκι της αισιοδοξίας και της ελπίδας, φωτίζει το ιστορικό παρελθόν μας, προβάλλει τα επιτεύγματα του Νεότερου Ελληνικού Κράτους και σηματοδοτεί την πορεία του οράματός μας για μία Ελλάδα Ελληνική, ελεύθερη, δημοκρατική, αξιοπρεπή και ευτυχισμένη, στη διεθνή θέση που της αξίζει· αυτή που της κληροδότησαν οι πρόγονοί της. Το γενέθλιο κεράκι της επετείου είναι “φάρος” περίσκεψης και συνειδητοποίησης του «που ήμασταν, που είμαστε και που πρέπει να πάμε» και χρέους «... σε όσους πέρασαν, θα ρθούνε, θα περάσουν»³.

Στον εξαιρετικά έντονο περιπετειώδη βίο του, των 200 ετών, το Νεοελληνικό Κράτος επέτυχε πολλά και σημαντικά: επέκταση των συνόρων του, εκδημοκρατισμό του Συντάγματός του ανάπτυξη της οικονομίας και ισχυροποίηση των Ε.Δ. του, Μέλος στην Ε.Ε. και στο Ν.Α.Τ.Ο, πρωταγωνιστική

³ Ποίημα «Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου» του εθνικού μας ποιητή Κωστή Παλαμά (1859 – 1943).

παρουσία στον Πολιτισμό (επιστήμες, Μουσική, Λογοτεχνία...),Βέβαια η σημερινή Ελλάδα δεν είναι η Ελλάδα που οραματίστηκαν οι πρόγονοί μας αγωνιστές του 1821, δεν είναι ασφαλώς η Πατρίδα που έπρεπε, που μπορούσε να γίνει. Δεν της το επέτρεψαν όμως, τα μεγάλα λάθη του Έθνους: Η διχόνοια και ο διχασμός μεταξύ των Ελλήνων. Η έλλειψη ευελιξίας και διπλωματικότητας, η εσφαλμένη εκτίμηση της καταστάσεως στην αντιμετώπιση του αδιστακτού ανταγωνισμού συμφερόντων μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων.

Σήμερα, την λαμπρή επέτειο της εθνεγερσίας του 1821, ο Ελληνισμός αντιμετωπίζει και πάλιν μία εξόχως επικίνδυνη κατάσταση πολυπλόκων προβλημάτων, των οποίων η συνισταμένη στοιχειοθετεί εν δυνάμει θανάσιμο κίνδυνο. Η Τεχνολογία εξελίσσεται με ρυθμούς ταχύτατους και σε στόχους ανεξέλεγκτους, η κλιματική αλλαγή στον πλανήτη επιταχύνεται σε μη αναστρέψιμα επίπεδα, πολιτισμοί καταστρέφονται, αξίες αναθεωρούνται, γεωπολιτικά συμφέροντα, φιλίες, συμμαχίες επαναξιολογούνται, άνθρωποι μεταναστεύουν, λαοί εξολοθρεύονται.

Σε αυτό το αβέβαιο επικίνδυνο περιβάλλον, η Ελλάς βιώνει και πάλιν την κακοδαιμονία της γειτονίας ενός κακού γείτονα. Η Τουρκία, το κράτος πειρατής, ληστρικός διεθνής ταραξίας, οραματιζόμενη την ανασύσταση του Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την ανάδειξή της σε περιφερειακή κυρίαρχη δύναμη της περιοχής, αναβιώνει Ναζιστικές γεωπολιτικές αντιλήψεις, υιοθετώντας επικίνδυνες επιθετικές αναθεωρητικές θεωρίες περί Στρατηγικού Βάθους και Γαλάζιας Πατρίδος. Στόχος και απώτερος σκοπός της, η μετατροπή της Ελλάδος σε Τουρκικό προτεκτοράτο. Όμως ανιστόρητη η Τουρκική Ηγεσία αγνοεί τα διδάγματα της Ιστορίας η οποία «διδάσκει τα πάντα, ακόμη και το μέλλον». Και όπως έγραψε ο Hobsbawm «αυτό που συγκροτεί ένα έθνος είναι το παρελθόν, αυτό που προσδιορίζει ένα έθνος έναντι των άλλων είναι το παρελθόν». Αυτή η Ιστορία του Ελληνισμού, αυτό το ιστορικό παρελθόν των 3.000 ετών ελληνικής Ιστορίας είναι που συγκροτεί το Ελληνικό Έθνος, που προσδιορίζει την Ελλάδα διεθνώς. Οι “φουστανελάδες” θα ξυπνήσουν θα ενωθούν με τους τσολιάδες του 40 και θα πραγματώσουν το όραμα του Μακρυγιάννη «επί τέλους, τα Εγώ, Ε-μείς», σύμπνοια – συνεννόηση – ενότητα – ομόνοια – αποφασιστικότητα. Η Ελλάς θα μεγαλοουργήσει και πάλιν. «Η Ελλάς προώριεται να ζήσει και θα ζήσει», διακηρύσσει δια το μέλλον της Ελλάδος, ιδιαίτερα επίκαιρη η επιγραφή στο άγαλμα του Χαριλάου Τρικούπη στην παλαιά Βουλή των Ελλήνων. Ναι η Ελλάδα προώριεται να ζήσει χάρις στην ιστορία της, στα πνευματικά και πολιτιστικά της πλεονεκτήματα (Γλώσσα, Πίστη, υγιή Πολιτισμό), χάρις στην διαχρονική παγκόσμια προσφορά της. Μέσα στα περιορισμένα γεωγραφικά της όρια, απεριόριστη η έκταση της διαπλανητικής πνευματικής προσφοράς της. «Πως μπορεί οποιοδήποτε μορφωμένο άτομο να μείνει μακριά από τους Έλληνες; Πάντοτε ενδιαφερόμουν πολύ περισσότερο γι’ αυτούς απ’ όσο για την επιστήμη», διερωτάται ο μέγας φυσικός επιστήμων Αλβέρτος Αϊνστάιν. Και η καταπληκτική πένα του Βίκτωρος Ουγκώ αποδίδει με θαυμαστό παραστατικό τρόπο την διεθνή θέση της Ελλάδος. «Ο κόσμος είναι η Ελλάδα που διαστέλλεται. Η Ελλάδα είναι ο κόσμος που συστέλλεται».

Δοξάκης Ιωάννης

Υποστράτηγος ε.α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ

2. ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Γ. Σωτηρέλης – Θ. Ξηρός)